

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП
Музичка Академија

Стефанија Лешкова-Зеленковска &
Валентина Велковска-Трајановска

**ПОЗНАВАЊЕ НА МУЗИЧКИТЕ ИНСТРУМЕНТИ
И НИВНИТЕ ФУНКЦИИ ВО ОРКЕСТАРОТ И
ОСНОВИ НА МУЗИЧКИТЕ ФОРМИ**

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

Штип, 2015

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

вонр.проф. д-р.Стефанија Лешкова-Зеленковска &
вонр.проф.м-р Валентина Велковска-Трајановска

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

**ПОЗНАВАЊЕ НА МУЗИЧКИТЕ ИНСТРУМЕНТИ И
НИВНИТЕ ФУНКЦИИ ВО ОРКЕСТАРОТ И ОСНОВИ НА
МУЗИЧКИТЕ ФОРМИ**

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП
Автори: вонр.проф. д-р.Стефанија Лешкова-Зеленковска и вонр.проф.м-р Валентина Велковска-Трајановска

ПОЗНАВАЊЕ НА МУЗИЧКИТЕ ИНСТРУМЕНТИ И НИВНИТЕ ФУНКЦИИ ВО ОРКЕСТАРОТ И ОСНОВИ НА МУЗИЧКИТЕ ФОРМИ

Рецензенти:

(проф.д-р Аида Ислам и вонр.проф. д-р Илчо Јованов)

Лектор:

(Билјана Ивановска)

Техничко уредување:

(Валентина Велковска-Трајановска
Стефанија Лешкова-Зеленковска)

Издавач:

Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип

CIP - Каталогизација во публикација

Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје
781.91(075.8)
781.63(075.8)
781.5(075.8)

ЛЕШКОВА-Зеленковска, Стефанија

Познавање на музичките инструменти и нивните функции во оркестарот и основи на музичките форми [Електронски извор] / Стефанија Лешкова-Зеленковска, Валентина Велковска-Трајановска ; [лектор Билјана Ивановска ; техничко уредување Стефанија Лешкова-Зеленковска, Валентина Велковска-Трајановска]. - Текст. - Штип : Универзитет "Гоце Делчев", Музичка академија, 2015

Начин на пристап (URL): <http://e-lib.ugd.edu.mk/naslovna.php>. - Наслов преземен од екранот. - Опис на изворот на ден 29.01.2015. - Користена литература: стр.241-243. - Список на користени нотни примери: стр.244-247

ISBN 978-608-244-147-4

1. Велковска-Трајановска, Валентина [автор] [технички уредник]. - I. Зеленковска, Стефанија Лешкова- види Лешкова-Зеленковска, Стефанија. - II. Трајановска, Валентина Велковска- види Велковска-Трајановска, Валентина
а) Музички инструменти - Учебници за високо образование б) Оркестрација - Учебници за високо образование в) Музички форми - Учебници за високо образование
COBISS.MK-ID 97875722

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП
УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ – ШТИП
МУЗИЧКА АКАДЕМИЈА

Автори

вонр.проф. д-р Стефанија Лешкова-Зеленковска &
вонр.проф.м-р Валентина Велковска-Трајановска

**ПОЗНАВАЊЕ НА МУЗИЧКИТЕ ИНСТРУМЕНТИ И
НИВНИТЕ ФУНКЦИИ ВО ОРКЕСТАРОТ И ОСНОВИ НА
МУЗИЧКИТЕ ФОРМИ**

Штип, 2015

СОДРЖИНА

<i>Предговор</i>	5
Глава Прва	
МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ	7
<i>Класификација на музичките инструменти</i>	10
1. ДУВАЧКИ ИНСТРУМЕНТИ	13
1.1. ДРВЕНИ ДУВАЧКИ ИНСТРУМЕНТИ	13
1.1.1. <i>Флејта</i>	15
1.1.2. <i>Пиколо</i>	18
1.1.3. <i>Обоа</i>	19
1.1.4. <i>Англиски рог</i>	22
1.1.5. <i>Кларинет</i>	23
1.1.6. <i>Бас кларинет</i>	28
1.1.7. <i>Саксофон</i>	29
1.1.8. <i>Фагот</i>	30
1.1.9. <i>Контрафагот</i>	33
1.2. МЕТАЛНИ ДУВАЧКИ ИНСТРУМЕНТИ	34
1.2.1. <i>Хорна</i>	36
1.2.2. <i>Труба</i>	39
1.2.3. <i>Тромбон</i>	43
1.2.4. <i>Туба</i>	46
2. УДАРНИ ИНСТРУМЕНТИ	50
2.1. УДАРНИ СО ОДРЕДЕНА ТОНСКА ВИСИНА	51
2.1.1. <i>Тимпани</i>	51
2.1.2. <i>Камбани</i>	54
2.1.3. <i>Свончиња</i>	55
2.1.4. <i>Ксилофон</i>	57
2.1.5. <i>Маримба</i>	59
2.1.6. <i>Вибрафон</i>	60
2.2. УДАРНИ СО НЕОДРЕДЕНА ТОНСКА ВИСИНА	62
2.2.1. <i>Барабан</i>	63
2.2.2. <i>Голем барабан</i>	64
2.2.3. <i>Тенор барабан</i>	65
2.2.4. <i>Мал барабан</i>	66
2.2.5. <i>Триангл</i>	67
2.2.6. <i>Гонг и Там-там</i>	68
2.2.7. <i>Чинели</i>	70
2.2.8. <i>Антички чинели</i>	72
2.2.9. <i>Кастанети</i>	72
2.3.0. <i>Маракас</i>	73

3. ЖИЧЕНИ ИНСТРУМЕНТИ	74
3.1. Харфа	75
3.2. Гитара	81
3.3. Мандолина	84
4. КЛАВИЈАТУРНИ ИНСТРУМЕНТИ	87
4.1. Пијано	88
4.2. Челеста	94
4.3. Аерофони со клавиши	95
4.3.1. Оргули	96
4.3.2. Хармониум	102
4.3.3. Хармоника	104
5. ГУДАЧКИ ИНСТРУМЕНТИ	108
5.1. Виолина	109
5.2. Виола	123
5.3. Виолончело	129
5.4. Контрабас	135
6. ОРФОВИ ИНСТРУМЕНТИ	142
Музички инструменти – тонски опсег	144

Глава Втора

ОСНОВНИ ФУНКЦИИ НА МУЗИЧКИТЕ ИНСТРУМЕНТИ ВО ОРКЕСТАРОТ

.....	146
1. ОРКЕСТАР И ИНСТРУМЕНТАРИУМ	147
1.1. Краток историски осврт	147
1.2. Развој на оркестарот	148
1.3. Оркестарско групирање	150
2. ПОСТАВУВАЊЕ ПАРТИТУРА	151
3. ГРУПИРАЊЕ И ФУНКЦИИ НА МУЗИЧКИТЕ ИНСТРУМЕНТИ ПРИ ОРКЕСТРИРАЊЕ НА ЕДНО ДЕЛО	153
3.1. Мелодиска функција	154
3.2. Хармониска функција	157
3.2.1. Оркестарски педал	159
3.2.2. Хармонски фон во делата	160
3.3. Метро- ритмичка функција	161
3.4. Дополнителни фактори на опитата оркестарска фактура	162

Глава Трета

ОСНОВИ НА МУЗИЧКИТЕ ФОРМИ	166
1. ОДРЕДЕНИ МУЗИЧКО ФОРМАЛНИ ЦЕЛИНИ	166
1.1. <i>Краток историски осврт</i>	166
1.2. <i>Формата на музичкото дело</i>	167
2. МАЛИ МУЗИЧКИ ЦЕЛИНИ – ГРАДБЕНИ ЕЛЕМЕНТИ	168
2.1. <i>Мотив</i>	168
2.2. <i>Фигура</i>	172
2.3. <i>Пасаж</i>	173
3. РАБОТА СО МАТЕРИЈАЛОТ – РАБОТА СО МОТИВ	174
3.1. <i>Мелодиски промени</i>	174
3.2. <i>Ритмички промени</i>	176
3.3. <i>Динамички промени</i>	177
3.4. <i>Хармонски промени</i>	178
3.5. <i>Повторување (секвенца, имитација) и варирање</i>	179
3.6. <i>Проширување и скратување</i>	181
4. ПОГОЛЕМИ МУЗИЧКИ ЦЕЛИНИ	183
4.1. <i>Тема</i>	183
4.2. <i>Реченица</i>	184
4.3. <i>Период</i>	192
5. ВИДОВИ НА ИЗЛАГАЊЕ	202
5.1. <i>Пет видови на излагања</i>	202
5.1.1. <i>Воведен</i>	203
5.1.2. <i>Експозициски</i>	204
5.1.3. <i>Сврзан</i>	205
5.1.4. <i>Разработувачки</i>	206
5.1.5. <i>Завршен</i>	207
5.2. <i>Улогата на поедини компоненти на музичкиот израз</i>	208
5.3. <i>Планови на музичкото дело</i>	214
6. ПРОСТИ ФОРМИ	216
6.1. <i>Проста едноделна музичка форма</i>	216
6.2. <i>Проста дводелна музичка форма</i>	218
6.3. <i>Проста триделна музичка форма</i>	221
6.4. Аналитички осврти	227
6.4.1. <i>Развиена едноделна</i>	227
6.4.2. <i>Дводелна форма со реприза</i>	229
6.4.3. <i>Проста триделна музичка форма</i>	233
Користена литература	241
Индекс на нотни примери	244